

ALEXANDRE DUMAS

HRABĚ
MONTE CHRISTO

PŘEVYPRÁVĚL VÁCLAV DUŠEK

FRAGMENT

HRABĚ MONTE CHRISTO

také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz

Doporučujeme další e-knihy:
Alexandre Dumas – Tři mušketýři
Karel Čapek – Válka s Mloky
Jan Neruda – Fejetony
Karel Jaromír Erben – Kytice
Karel Hynek Mácha – Máj

Alexandre Dumas
Převyprávěl Václav Dušek
Hrabě Monte Christo – e-kniha
Copyright © Fragment, 2012

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

HRABĚ
MONTE CHRISTO

ALEXANDRE DUMAS

HRABĚ

MONTE CHRISTO

PŘEVYPRÁVĚL VÁCLAV DUŠEK

Hlídka u kapličky na kopci Matky Boží Ochranitelky ohlásila dne 24. února 1815 trojstěžník Faraon. Připlouval ze Smyrny, Terstu a Neapole. Blízko pevnosti If k lodi vyplul zkušený lodivod a přirazil k ní mezi mysem Morgionem a ostrovem Rionem.

Kopec před Terstem se podobal skále, s kostelíkem a velkým ochozem, ve městě Piran. Ženy tam vítaly loď máváním šátků, kněží sloužili mše za zemřelé v polích mořských dalek, muži proplouvali kolem a ze skály se ozýval nábožný zpěv vdov po námořnících a jejich dětí.

Zkušený lodivod vedl trojstěžník Faraon bezpečně k přístavu. Námořníci balili dárky do pergamenových papírů a ukládali je do dřevěných kufrů. Ze světa se nemá člověk vracet bez dárek.

Trojstěžník Faraon vplul po mnoha měsících obchodní plavby do přístavu v Marseille. Stovky zvědavců zaplnily prostranství před hradem svatého Jana. Rejdař Morrel očekával svého spolehlivého a veselého kapitána Leclèra. Místo něho však na palubě velel plavčíkům v ráhnovi mladý kormidelník Edmond Dantès. Posádka hbitě skasala plachty na Dantèsův rozkaz a závistivý účetní Danglars před rejdařem Morrelem jedovatě utrousil na půl úst: „Vidíte, už se cítí být kapitánem, holoubek!“

Edmond Dantès přeskočil zdobené zábradlí u kapitánského můstku. „Přál jste si se mnou mluvit, pane Morreli?“ Narovnal se a přejel si dlaní vlasy.

„Dantèsi... Copak se přihodilo, že panuje na lodi podivná nálada?“

„Stihlo nás neštěstí. Poblíž Vecchia jsme ztratili kapitána Leclèra, pane.“

„Spadl do moře z ráhnovi?“

„Zápal mozkových blan, pane.“

„Nebožák. Chtěl jsem se ho optat, milý Dantèsi, proč kotvil zrovna u ostrova Elba? Tedy se ptám vás, kormidelníku.“

„Vykonal jsem poslední rozkaz kapitána, pane. Odevzdal mi balíček pro vrchního maršála Bertranda k doručení do vlastních rukou. Slib jsem splnil. Kapitán mi byl vzorem a jeho smrt mě bolestně zasáhla.“

„Co to říkáte? Neskutečné! Vy jste viděl... Vy jste viděl Bertranda? Opravdu?“

„Ano, pane, viděl.“

Morrel vzal Dantèse stranou. Některá vyřčená slova mají nebezpečnou vlastnost, rozleť se do míst, kde padnou na úrodnou půdu, a jsou pak příčinou nemilých událostí. Danglars marně špicoval uši. Vědět více, mohl zajít na příslušná místa a podat anonymní udání na kormidelníka a Morrelova chráněnce. Ležel mu rádně v žaludku! Mladý, urostlý, chytrý, navíc se chlubil krásnou snoubenkou Mercedes, divoce vypadající Katalánkou. Čekal ho šťastný život. A on? Danglars? Kdy dojde svého štěstí, kdy se karta obrátí a on začne tahat za delší konec zlomené sirky? Zápasí denně s vrozenou závistivostí. Je asi prokletý, přitom ani bohatý ani chudý, ani ryba ani rak, potácí se dny beznaděje, ale touhy má nesmírné. Dokázal by velet lodi, mohl by být nejbohatším rejdařem, jenže mu k tomu chybí peníze a štěstí!

„Jak se daří císaři? Mluvte, Edmonde. Co vám povídal? Můj milý, víte, že vám setkání s vyhnanci může ublížit?“

„Doručil jsem jen zprávu, pane. A v domku jsem se zdržel pouze několik minut.“

„I tak, mladý příteli, císař je režimu nebezpečný i na vzdáleném a opuštěném ostrově...“

I pouhý vítr roznese tajná slova a myšlenky. A roajalisté jsou mstiví. Nezapomínají na prohru ani na potupu. Musí si vyléčit včerejší zbabělost.“

„Politika mě nezajímá, pane Morreli. Mým úkolem je vést lodi od cíle k cíli, chránit zboží před piráty a opatrovat posádku, aby zůstala silná a zdravá.“

Morrel Edmonda poplácal přátelsky po rameni. Mladý kormidelník patřil k nejlepším námořníkům v jeho flotile. Jen snad je až příliš důvěřivý.

„Poslyšte, Edmonde, domnívám se, že Danglars není spolehlivá osoba, co myslíte? Mám z něho divný pocit a nemohu se zbavit podezření.“

„Při plavbě spolehlivý byl, pane. Myslím, že vám slouží oddaně. Konečně není jediný, kdo vypadá podezřele. Ale za zevnějšek nemůže.“

„No nevím, nevím... Má tušení mě většinou nezklamala. Můžete jít se mnou poobědvat?“

„Odpusťte, ale musím za otcem. Postonává, trápí se mou nepřítomností, potřebuje mě mít u sebe a já ho zanedbávám.“

„Jistě, jistě, milý Edmonde, jen běžte, běžte, nebudu vás zdržovat. Otec z vás má radost, chlapče. Nesmíte ho zklamat. Vaše Mercedes o něho denně pečovala trpělivě a s láskou. Zlatá dívka.“

Mladík přeběhl můstek na břeh a hbitě se vyhnul skupince marseilleských uličníků a koňskému spřežení. Zamířil do úzké uličky k vysokým stromům na stráni. Běžel a písal si námořnickou odrhovačku. Jak dlouho nestál na pevné zemi, počítat dny a měsíce raději nebude.

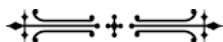
Danglars se přitočil k rejdaři jako had v trávě ke kořisti. „Řekl vám Dantès, pane Morreli, že od kapitána Leclèra dostal balíček a dopis a zanesl je na ostrov Elba k osobě nepřátelské a víceméně prý odsouzené k záhubě?“

Rejdař se musel přemáhat, aby mizeru nepřetáhl vycházkovou holí po hřbetě a nezavřel jednou provždy jeho nevymáchaná, jedovatá ústa.

„Jak o tom víte?“ zeptal se popuzeně. „Má-li dopis a je-li určen pro mě, jistě ho odevzdá. Nebo si snad myslíte, že mi toto zapře?!“

„Promiňte, pane, nehněvejte se, asi jsem se zmýlil. Neříkejte o tom Dantèsovi. Je to správný chlap. A slouží vám věrně.“ Danglars se vzdálil.

Zmizel v davu přihlížejících a Morrel se zamyslel. Tušení mu napovídalo správně, že Danglars je nebezpečný a úlisný protivník. Dokáže se vetřít do přízně, žádné skrupule si nepřipouští! Tihle lotři dokážou zničit vše, co se jim postaví do cesty, hnáni silnou touhou vyniknout. Nejsou spolehliví a při první příležitosti selžou. Hledat u nich morálku je mrhání časem. Bude muset Edmonda důrazně varovat, aby si na všiváka dával větší pozor. Bezmezná důvěra se nevyplácí.

Otec ležel na tvrdém lůžku blízko otevřeného okna, kterým viděl na přístav a širé moře. K ruce míval krejčího, souseda Caderousse. Za drobné služby mu dával malé spropitné a nenávratné půjčky.

Edmond neskrýval nechuť k tomu podivně pichlavému muži, který procházel životem tak zlehka. Nestálý, roztěkaný a úplatný, měl mnoho známých, ale žádného opravdového

přítele. Otec kromě Mercedes ale neměl jinou společnost, co tedy mohl dělat? Vyhnat Caderousse a připravit tak otce o zábavu a uvrhnout jej do vyčerpávající samoty?

„Dnes už zůstanu doma, otče, odmítl jsem i pozvání na oběd. Jenom skočím pro Mercedes.“

„Synku, neměl jsi odmítat pozvání na oběd od pana Morrela.“

„Rejdař se mohl nahněvat. Nikdo neodmítne a vy si dovolíte odmítnout jeho pozvání na oběd. Víte, co by za to jiní dali?“ řekl Caderousse káravě. „Zaměstnavatele si musí člověk považovat. Dneska sehnat práci na lodi není maličkost, nemyslíte, mladý pane?“

„Má pravdu, Edmonde. Oběd by ti neublížil a já bych tady sám vydržel,“ přidal se otec.

„Kapitánem se jeden nestane každý den. Něco bych o tom věděl,“ řekl Caderousse. „Šlapat si po štěstí není rozumná věc, pane Edmonde. Nevypláci se zanedbávat žádné styky.“

„Kam spěcháš, chlapče? Počkej ještě!“ volal otec za Edmondem, který se poněkud netrplivě otáčel ke dveřím.

„Přece za Mercedes, otče, vrátím se brzy.“

„Hmmm, to je ovšem jiná, mladý pane,“ uznale pronesl Caderousse. „Mercedes, sličná Katalánka, princezna mezi přístavními dívkami, hřejivé slunce, zářící hvězda.“

Krejčí nedopověděl, protože oknem dolehlo z ulice zapískání. Ani se řádně nerozloučil. Bral schody po dvou a vletěl do zahrady, až ho větev stromu šlehla do tváře.

„Mysli na pokoru,“ zadíval se otec s mírnou výčitkou do Edmondovy tváře. „Nebo nechceš být kapitánem?“

„Budu jím otče i bez pokory. Pan Morrel nestojí o poklonkování, stačí mu poctivá práce, znalost námořních map a spolehlivá plavba po mořích. A také abych dovezl zboží v pořádku a vyhnul se pirátům.“

Dole na ulici se pomalu odlepila mužská postava od křivé zahradní zdi, ruce frajersky vražené do kapes, v ústech stéblo ostré trávy a na hlavě šikmo posazenou námořnickou čapku. Byl to Danglars. Vykročil krejčímu v ústřety.

„Čekám věčnost, Caderoussi! Co si o sobě myslíš, chlače umrněná, jehličko jeden?!“

„Myslím si jedno a to samé, šviháku, že mě potřebuješ.“ Zachechtal se Caderousse. „Mladý pán se chystá za sličnou Mercedes. Měl by ji vidět s bratrancem Fernandem, tím pávem a namyšleným rybářským hejbulou.“

„Bratrancem, jo? To mě podrž! Myslíš, že ji Fernand uhání? Nebo jen laškuje? Je sice chudá jak kostelní myš, ale chlapy přitahuje.“

„Fernand je Katalánc s černýma očima, snědý, ohnivý. Co jiného může cítit zdravý mladý muž v přítomnosti nádherného, nezadaného děvčete..., a vlastně, i zadaného.“

Danglars se svíjel smíchy. Uměl si představit Morrelova chráněnce s rozložitým parožím na hlavě! Danťers paroháč! K smíchu! Mercedes v náručí jiného a Dantěrs plavčíkem na jeho lodi. Nádherná představa, sen o vítězství! Proč by musel někdo stále vybírat z dortu čokoládové oříšky a druhý nemít ani krapek štístka?!

„Copak se tváříš tak zarputile, blázne?“ zeptal se Caderousse. „Vypadáš, jako bys chtěl vraždit. Ovládej se, počtáři. Pohled na tebe je příšerný! Jednou samou zlobou pukneš. Cikánka mi tuhle povídala: „Danglars bude bohatý a vážený, ale nevydrží mu to na věky.““

„Cikánka věští podle výšky honoráře. I o tobě mi přece vykládala, že dopadneš špatně, jako galejník, běželec, chlap na odpis, ale já jí nevěřil!“

Oba vykutálení kumpáni si šli užívat podvečera do vyhlášeného námořnického lokálu, kde bývalo veselo a nebezpečno. Rvačky, nože, pěsti a víno, zpěv, ženy, barevní cizinci, kšefty pochybného rázu. Kontraband z lodí putoval přes tenhle podnik nevalné pověsti, tady se uzavíralo pokrevní bratrství, koupit se dalo od zlata, perel, tabáku a hašiše všechno horké zboží. Často se tu muži servali, protože je nevzali na palubu lodi a museli čekat dlouhé týdny na příležitost, nabízet své služby a slyšet jen to nenáviděné slovo Nepotřebujeme. Naložit loď za pár šupů, to ještě prosím, ale na palubu je vstup zakázán!

Zatím v malém bytě, spoře vybaveném starým nábytkem prožraným od červotočů, seděl u stolu beznadějně zamilovaný Fernand. Připadal si opuštěný a zrazený. Svět se mu zdál jako nespravedlivé místo. Kdy dosáhne svého uznání?! Rybolov se mu dařil, přesto toužil stát se vojákem, oddaným, poslušným, odvážným, potřeboval jen dostat příležitost k vyniknutí, třeba jakýmsi nadpozemským hrdinským činem v boji s nepřitelem.

„Mercedes,“ oslovil dívku stojící ve dveřích, „co nevidět budou Velikonoce. To je vhodná doba pro svatbu.“

„Stokrát jsem řekla ne! Opakuji zase znovu: Nenene! Fernande, copak mě nenecháte na pokoji? Mám vás donekonečna odmítat, nebo jste nechápatý nebo zatvrzele neústupný, nebo dokonce potměšilý?“

„Deset let sním o tom, že budu vaším manželem! A teď se mám svého snu vzdát?! I vaše matka, jestli si dobře pamatujete, Mercedes, mou lásku schvalovala! Nebyla proti, uměla být spravedlivá.“

„My se k sobě nehodíme. Vy jste úspěšný rybář a já jenom chudá holka a...“

„Co na tom sejde!“ Mladík vyskočil od stolu. „Mně se líbíte víc než bohatá dcerka rejdaře nebo bankéře či šlechtice! Nepotřebuji bohatou nevěstu, jen dobrou ženu, spolehlivou, přátelskou, ochotnou snášet dobré i zlé. Potřebuji vás, chápete, drahá? Co odpovíte?“

Odstoupila od stolu. Musela stokrát odrážet nabídky tohoto divokého rybáře. Bral život tak přímočaře po vojensku, jak moc toužil obléct si uniformu! Rozkaz, splněno a další dlouhý pochod cestou necestou, pouští, lesem, přes brody a pole...

„Miluji Edmonda. A milovat ho nepřestanu!“

A najednou oknem uviděl Fernand přicházet Dantèse. Kormidelník z Faraonu, Morrellův chráněnc, šťastlivec! Přicházel lehkým, svižným krokem, v ruce kytici růží. Šťastný Edmond! Umí si vážit toho, jak je obletován, chráněn, podporován a milován? A on, Fernand?! Odmítnutý, ponížený! Jaká je na světě vůbec spravedlnost? Žádná! Kulky se mu zatím vyhýbají, ale nechá se najmout kamsi do tramtárie, zbohatne. Ne, pohádkově zbohatne a o Mercedes nepřestane bojovat! Do vědomí se mu vkrádala slova písně *Všichni lotři pijí vodu, jak dokazuje potopa*.

„Nepočkáte na Edmonda, jistě vás rád uvidí, bratránku?“ ptala se ho dívka.

Vysmívá se mu?! Chce ho ranit a znemožnit před svým milým Edmondem, tím rozradostněným teletem?! Fernand nemá zapotřebí asistovat u radosti druhých, přetvařovat se a předstírat zájem o rozmluvu.

„Můžeme být přátelé,“ řekla Mercedes smířlivě. „Mám vás svým způsobem ráda, ovšem vy mi to stěžujete svou paličatostí.“

Děkuji, nechci, pomyslel si Fernand Mondego. Buď vše, nebo nic! V přátelství mezi ženou a mužem nevěřil. Znal příklady, kdy optimisté tvrdili, že jde jen a jen o přátelství, a nakonec skončili jako polapení milenci. Na Mercedes má nárok! Dantès se mu připlétl pod nohy nečekaně a v nevhodnou dobu. Jak se ho elegantně zbavit, toho svatouška? Jak zbavit město Marseille jednoho pohledného chlapíka, milovaného a úspěšného námořníka? Kormidelníka z lodi Faraon a budoucího kapitána?! Morrel ho miloval jako své vlastní děti, Maxmiliána a Julii. Jednou však člověk může zakopnout, zvlášť když se vyplatí trochu mu pomoci. Rejdař ale nenechá Edmonda padnout, najme ho jako kormidelníka na další dlouhou plavbu a on vydělá hromadu peněz. Jen jedno Fernand nechápal, proč Dantès jako ostatní námořníci nepašuje kontraband nebo osoby hledané policií a celníky. Mohl by si přijít na slušnou sumičku vedle platu. Danglars, to je jiný kos! Neštítí se ničeho. Peníze nesmrdí, pomáhají k přežití, říkával při džbánkách vína. Dokáže vyjždět z přístavu s pár drobnými v kapse a vracet se s kapsami plnými peněz. Riskuje, ano, jenže kdo neriskuje, nic nemá! Papír snese hodně a dobře vyvedený účet potěší všechny strany.

S přibývajícím večerem silné víno Caderousse v krčmě omámilo. Polehával s hlavou na stole a slina mu stékala do dlaně, ucho přeleželé. Fernand s Danglarsem si dávali nalévat plné sklenice, ale hovor dvou spiklenců zůstával tichý. Spiklenecké řeči se musejí vést obezřetně. Dva muži, každý z jiného těsta, a přesto byli spojeni zájmem o lepší budoucnost.

„Něco ti povím od plic, Fernande! Jsi bláznivě zamilovaný, a tudíž nesnesitelně pomatený!“

„A jak vzdychá!“ zablekotal přiopilý Caderousse.

„Přemýšlím!“ prudce odvětil Fernand.

„Mrkni, Danglarsi, Fernand je poctivý Katalánc,“ sípal Caderousse. „Jeden z nejlepších rybářů v Marseille. A je po uši zamilovaný do krasavice Mercedes. Jenže ona miluje kormidelníka z Faraonu. Co civíš? Faraon připlul, že jo, i s tebou, že jo, i s tím kormidelnickým uchem. A přítel Fernand dostal košem.“

Fernand se zlostně zadíval na opilého krejčího. „Co na tom, že mi dala košem! Je svobodná, může si dělat, co se jí zlíbí!“

„Hele..., a já myslel, že jsi Katalánc, pravý Katalánc, co se nenechá vyhodit ze sedla sokem v lásce. Dokonce se říká v přístavu rybářských bárek, že Fernand je hrozný, když se mstí!“ blekotal Caderousse.

„Zamilovaný člověk není hrozný, ale slabý...,“ trpce poznamenal Fernand.

Danglars naoko mladíka litoval. „Co chceš? Nečekal, že se Dantès vrátí tak náhle. Mohl si myslet, že někde při plavbě zahynul. Moře šplouchne, loď se nahne, muž přes palubu... a potrava rybám je zajištěna.“

Krejčí se nedal tak lehce zastavit: „Mně se zdá, že Fernand není jediný, komu návrat Edmonda vadí.“

„Kdy bude svatba?“ naklonil se Danglars k Fernandovi.

„Ještě není!“ řekl temně Fernand.

„Není, bude,“ rejpál Caderousse. „Svatba bude tak jistě, jako že se Edmond na Faraonu stane kapitánem.“

Pozoroval dva umíněnce s posměchem a pozvedl sklenici.

„Připíjím kapitánu Edmondu Dantèsovi, manželovi krásné Mercedes.“

Uplynula další hodina.

Danglars střídavě sledoval své kamarádky. Jeden rozervaný nenaplněnou láskou, rybář Fernand, a druhý opilý pod obraz Boží. Závistník ze všech největší se opijí vínem a vlastní žlučí a druhý blbec pláče nad ztrátou Mercedes..., oči má divoké jako Španěl, Sicilan nebo Kalábrijec, má pěsti, kterými by zabil vola lépe než řeznická palice, jenže je má k ničemu! Edmond nám vytře zrak, stane se kapitánem a manželem Mercedes! Ledaže bych vzal osud kormidelníka do svých rukou. Nejedem postižený netuší, jak se z deště dostal pod okap. Osudu se má, ba přímo musí pomáhat.

Edmond s Mercedes procházeli zavěšení jeden do druhého kolem zahrady hostince. Zdravili známé i pokynutím ruky, smáli se, odpovídali na zvědavé otázky. Nad hlavou jim zářila obloha plná hvězd.

„Jdou zvát lidi na svatbu. Jaký je to krásný pár,“ řekl Caderousse. „Hej, Edmonde, Edmonde! Tady!“

„Bud' zdrav, Caderoussi, Danglarsi i ty, Fernande.“

„Nevypiješ s námi džbáněk bílého vína?“ zeptal se Caderousse. „Jeden džbáněk neuškodí, Mercedes ti jistě dovolí přisednout.“

„Mám neodkladné řízení, však se napijeme při hostině.“

„Jen běž, když tě zvou,“ řekla Mercedes. „Počkám u vás doma.“

„Tomu říkám žena!“ zvolal krejčí. „Která jiná muž nechá jít do hospody a nehudlá? Mercedes, připíjím na vaši krásu a ženskou taktiku.“

Poděkovala lichotníku Caderousovi, usmála se na Fernanda i Danglarse.

„Hlavně Edmonda držte od hazardu, Mercedes, a od hašíše.“

„Však Edmond není malé děcko,“ řekla Mercedes a vzhledla ke svému milovanému.

„Mějte se, přátelé, na hostině máte čestná místa u stolu,“ řekl Edmond. „Hostinský, hola, hostinský, tři džbánky nejlepšího vína ze sklepa, které máte! Platím hned, prosím!“

Hostinský v letu zachytil mince, strčil je do kapsy zástěry a ještě stačil poděkovat. Tenhle Dantès nebyl skrbílek, opilého ho neviděl, ale veselého mnohokrát. A občas přinesl výborné doutníky. Je mladý a už je úspěšný námořník. Starý se mohl synem jenom pyšnit.

Danglars si představoval ve svých temných snech Edmonda zničeného, otrhaného v přístavu, jako neprodejného otroka! A Fernand se raději díval na kytaristy u ohniště, aby nevzlál hněvem a nevrhl se na svého soka v nenaplněné lásce, prokletého svatouška Edmonda. Věděl, že Mercedes by miláčka chránila vlastním tělem a použila by klidně i dýku.

Účetní vyčenichal na lodi, že Edmond má předat komusi dopis. Víc však nevěděl. Však není všem dnům konec. Šťěstí je vrtkavé, dnes se raduješ a zítra zoufáš.

„Šťastnou cestu, Edmonde,“ zavolal jidášským hlasem Danglars. „A dobré pořízení s došlou poštou.“

Kytaristé vyzpěvovali námořnické a rybářské písně. Lidé u stolů v hostinci se kolébali v rytmu mořských vln. Caderousse už notně přebral a hlava mu padala na tvrdý stůl, s pitím však nepřestával. Razil heslo: Pij, nebo uschneš!

Náhle vstal. Zamával rukama nad hlavou a křikl: „Nechci, aby Edmond byl zabit! Je přítel a rozdělil se se mnou o peníze z plavby. Učinil ze mě, ubohého, samotného krále! Víte, vy dva vydědenci, co pro mě znamená?!“

„Sedni si, ty králi, a neřvi, pitomče. Musíte prominout, pane hostinský, zase už to přehnal s pitím,“ řekl omluvně Danglars. „Jen ho spustím na chvíličku z očí, a zpije se do němoty. Sedni a mlč! Nevšímej si ho, Fernande. A ty kušuj, nebo ti zmaluju hřbet!“

Hospodští muzikanti hudlali odrhovačku o ztepilém mládenci a čarokrásné Španělce, příběh o nenaplněné lásce, protože španělskou krásku si odvedl jiný mladík. Fernandovi se slova písně zadírala do srdce. Tyhle lásky a nelásky! Romantická žvanírna! Opičárna!

Obrátil se na svého druha: „Dokážeš vymyslet něco neočekávaného a pořádného? Nebo se budeme jen kočkovat a hrát si se slovíčky, Danglarsi? Máš mě za hlupáka, domníváš se, že my, katalánští rybáři, jsme tupá, nemyslíci hovada?!“

„Vůbec bych si nedovolil na to pomyslet. Mít tě za hlupáka, nesedím s tebou u stolu. S hlupáky nesedávám! Hlupák je nebezpečný a zbytečný,“ odpověděl účetní popuzeně. „Číšníku, dones pero a inkoust a pospěš si, lenochu, nebudeme čekat do příští neděle!“ Zasmál se a plácl Fernanda po rameni. „Upřímně řečeno, bojím se více pera než meče nebo pistole. Slova jsou ostrá a zrádná, jak říkávají mudrci.“

Fernand se ohlédl po Caderoussovi a strčil do účetního: „Nalij ještě krejčíkovi, Danglarsi, zdá se, že není bezpečně dost opilý. Ano, přichází k sobě.“

„Ručím vlastní hlavou za to, že je opilý až běda, Fernande, příteli, ozdobo Středozemí... Strčit do něj, padne na podlahu. Caderousse moc nevydrží, chudák. Vypil jsem s ním dost džbáneků, abych mohl tvrdit, že poznám, kdy má dost, a říkám, on teď má dost!“

„Nevěděl jsem, že jsi levák,“ podivil se Fernand, když viděl, jak Danglars uchopil pero.

„Jsem pravák, psát ale budu levou. Změní se tím písmo, chápeš? Opatrnosti není dost, změna techniky písma dokáže divy. Můžeš pár řádků napsat... Nechceš? Ne? Nuže..., píšu, a pokud nebudeš souhlasit, řekni. Obměníme text, můžeme psát hotové romány, vymýšlet si po libosti, posouvat význam slov i větných spojení. Hra s psaním je zábavná, času máme habaděj a při sklínce přichází inspirace, Fernande. Podobný dopis nepíšu poprvé, přiznávám a...“

„Myslíš, že bude účinný?“

„Nemyslím, vím to! Toto psaní je lepší než milostné psaníčko pro dámu,“ řekl Danglars. „Začínáme, poslouchej: *Přítel trůnu a náboženství uvědomuje pana královského prokurátora, že jistý Edmond Dantès, vrchní kormidelník na lodi Faraon, která dnes připlula ze Smyrny po zastávce v Neapoli a Porto Ferrajo, dostal od Murata dopis pro Uchvatitele a od Uchvatitele dopis pro bonapartistický výbor v Paříži. Důkaz jeho zločinu podá jeho zatčení, protože dopis se najde buď u něho, nebo u jeho otce, nebo v jeho kabině na lodi Faraon.*‘ Tak, to bychom měli. Ještě list přeložíme a napíšeme adresu: Panu královskému prokurátorovi... Tak, a máme to. Myslím, že Edmond, sladké nevinátka, bude mít hodně starostí... Ani mu je nepřeju, Fernande, jenže... muži nemají pochybovat o činech předem, jaké by to pak byly činy? My mu navaříme polívčičku... Hoch bude mít pěknou polízanici. Stěží se vymkne ruce zákona... a zákony jsou v ohledu k Uchvatiteli nesmiřitelné! Uchvatitel rovná se zrada a zrada rovná se smrt nebo doživotní vězení!“

Caderousse se však zase nečekaně probral a řekl. „Jo, máme to!“ Popadl dopis, zmuchlal ho a zahodil ke krbu. „Já si nepřeju, aby příteli Edmondovi bylo jakkoliv ublíženo! Vaše posedlost je nepochopitelná! Co, kapitáne, Danglarsi? Co, manželku, rybáři, Fernande Mondego?“

„Já ho probodnu!“ zařval Fernand. „A to jsi tvrdil, že je namol! Jak vidno, máš o sobě vysoké mínění, Danglarsi.“

„Hned ho odvedu. Nevzpouzej se, jehličko, slyšíš! Jdeme domů... domů! Odvedu tě do tvého doupěte a hodím na podlahu, dobytku! Děláš ze mne hlupáka!“

Danglars při odchodu dobře viděl Fernanda, jak hbitě strčil dopis do pláště. Doma dopis vyžehlí a potom... potom ho použije, ohnivý rybář z Katalánska!

Danglars zabil dvě mouchy jednou ranou! Pomohl Fernandovi i sobě. Fernand možná získá milovanou Mercedes, on jistě místo kapitána na Faraonu! Štěstí se musí jít naproti, to je známá pravda. Kdo příliš váhá, zůstane bez odměny. Hlavně neztrácet čas, být na místě a jednat rychle, pohotově a bez milosti.

Před hostincem se Caderousse zapotácel, pověsil se na účetního a hned na něho vyjel. „Naučil jsi mě pít, pekelníku... a proto se o mě budeš muset postarat, ne že mě necháš napospas kapesním zlodějům a lehkým děvčatům! Rybáři, ty s námi nepůjdeš?“

„Ne, vrátím se do Katalánska.“

„Děláš chybu, pojď do Marseille.“

„Mám Marseille po krk!“

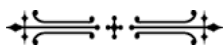
„Nechceš, nechceš..., přeji všem svobodu. Nechá nás napospas noci a osudu, pan zamilovaný a uražený. Jdeme, hlavně mě řádně drž!“

Caderousse se však Danglarsovi vytrhl v uličce ze sevření, otočil se a křikl na rybáře: „Fernande, jdeš špatným směrem, hochu! Vidím tě, rybáři. Kde je tvoje předvídavost z lovu?“

„Máš mlhu před očima a moc neřvi, napitý žoku!“ okřikl ho Danglars. „Jde přímo cestou ke Staré nemocnici. Proč myslíš, že zahrnul z aleje doleva?“

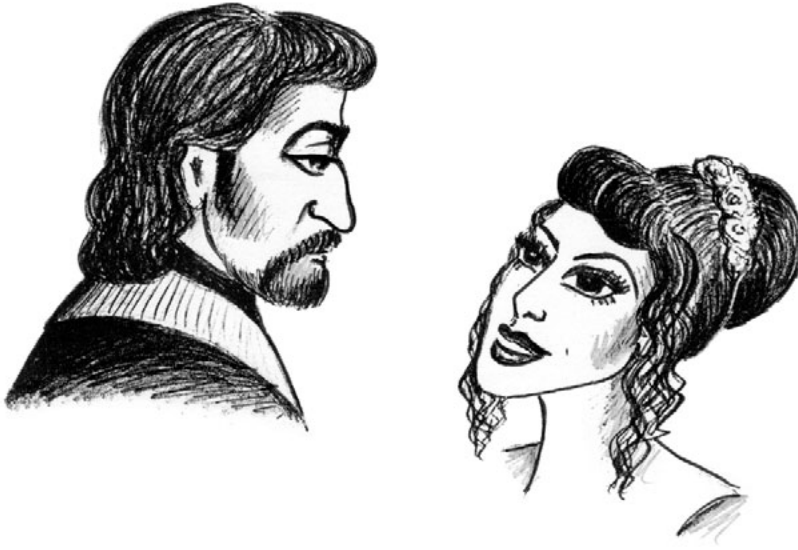
„A vidíš, já bych býval přísahal, že jde vpravo... Poslyš, víno je rozhodně zrádné. Nebo je zrádné v našem hostinci nebo je křtěné neznámou látkou přivezenou odkudsi z Káhiry, co? Nebo z Cařihradu...“

„Vino se pije pro chuť, mezuláne, ty ho lemtáš na žízeň. Pak nemáš mít vidiny! Seber se, nebo tě hodím do stoky za můstkem. A nemotej se, slyšíš? Že mám pro tebe slabost, prostě nechápu. Chudý, zbytečný chlap, krejčovská nicka a já si ji pověším na krk místo zlatého řetězu.“

Zásnubní hostina Edmonda a Mercedes se konala nazítří v prvním poschodí vyhlášeného marseilleského hotelu. Mezi hosty, oblečenými ve svátečních šatech páchnoucích po truhlách, v nichž byly uloženy, se šířila zpráva, že přijde sám rejdař Morrel. Posádka z Faraonu se údajně chystala kormidelníka a budoucího kapitána překvapit darem. Zprávu o tom přinesl Caderousse i Danglars.

Skutečně, v poledne se objevil rejdař. Námořníci ho přivítali potleskem, jeho přítomnost potvrzovala zprávy, že Edmond Dantès se stane kapitánem na Faraonu. Kdo by mu nepřál úspěch! Vždyť o plavbě věděl víc než staří kapitáni, k posádce se choval výtečně a dokázal se vyhnout mořským cestám, kde brázdily moře koráby pirátů. Vyprávělo se, že jednou proplul mezi skalami neskutečně natěsno a koráb, který je pronásledoval, šel ke dnu.

Danglars s Caderoussem odběhli ze sálu a hledali Edmonda. Chtěli mu jako první povědět, jaká vzácná návštěva čeká u stolu. Po ulici k nim přicházela skupinka. Čtyři dívky, Katalánky, Mercedes zavěšená do Edmonda, otec Dantès vedle nevěsty a za nimi šlapal Fernand. Tvářil se zle. Dva kumpáni z hospody nečekali, že má tak záviděníhodnou tvrdou náтуру. Bude přítomen zásnubám. Danglars tušil úklad, něco neočekávaného se určitě přihodí! Caderousse stále usrkával z lahvičky kořalku. Skupinka příchozích byla svátečně oblečena. Starý Dantès měl na sobě kabát z rýhovaného taftu, punčochy pašované z Anglie nebo Irska, v ruce držel třírohý klobouk s barevnými stuhami a ve druhé svíral hůlku s perleťovou rukojetí. Švihl s ní do vzduchu jako švihák na korzu, hledající volné dívky k zábavě. Edmond si oblékl oděv napůl vojenský a napůl civilní. Mercedes se nesla ulicí krokem, jakým kráčí Arlesanky nebo Andalusanky, a její krása zářila ulicí jako večerní hvězda na obloze. Fernand se tvářil, jako by kousl do nezralého ovoce.

Morrel s námořníky přivítali příchozí vestoje a potleskem.

Mercedes se zastavila u středu stolu, usmála se na přítomné v sále, posadila vedle sebe Edmondova otce a bratránka Fernanda, ostatní se rozsadili podle vlastního uvážení.

Na stole byly na mísách navršeny arelatské klobásky výrazné vůně, langusty čerstvě nalovené a upravené, ústřice, skopové maso, různé druhy mořských i sladkovodních ryb, mistrovsky připravené paštiky, mořské plody. Mezi nimi byly rozmístěny mísy s ovocem, dezerty, láhve vzácného vína a koše pečiva.

Edmond krátce promluvil a svou řeč zakončil slovy: „Štěstí nepřichází samo, musí se o něj bojovat. Nevím, čím jsem si zasloužil štěstí být manželem Mercedes.“

„Oho,“ řekl Caderousse. „Ještě jím nejsi, kapitáne.“

Mercedes se začervenala a Fernand si otřel zpoceně čelo.

„Sousedo Caderoussi,“ řekl Edmond a podíval se na hodinky. „Máte pravdu, že Mercedes zatím není můj ženou, ale za půl druhé hodiny jí bude.“

Překvapivé volání přítomných hostů zakrylo Danglarsovu otázku: „Cože, za hodinu?“ A nikdo si také nevšiml, jak Fernand sevřel rukojeť dýky.

„Díky vlivu pana Morrela jsou nesnáze odstraněny. Vykoupili jsme se z ohlášek a na radnici nás očekává starosta. Zvykejte si, že za chvíli bude Mercedes paní Dantèsovou.“

Fernand se musel silně ovládat, aby nevyskočil a nebodl Edmonda nožem do prsou. Jeho bolestné zasténání se ztratilo v radostném a hlučném smíchu hostů.

„Kdepak Edmond!“ vykřikl jeho otec. „Přijel předevčírem a dnes bude ženatý. Námořníci jsou chlapíci, nic je nezdrží, co si vezmou do hlavy, to prosadí.“

„A co ostatní potřebné formality,“ zapochyboval Danglars. „Smlouvy, listiny, potvrzení...“

„K čemu? Já nemám nic, Mercedes také ne, co bychom sepisovali. Budeme společně hospodařit, a hlavně šťastně žít.“

Mercedes Edmonda políbila.

„Hodiny odbily čtvrt na tři, vážení. Půjdeme na radnici a zase se vrátíme. Mezi tím nám nachystají kuchařovo překvapení. Musíte jít všichni, přátelé, chceme tam mít každého.“

Náhle přítomní zaslechli řinčení zbraní a rázné vojenské povely z ulice. Nato se ozvaly dunivé kroky, které pokračovaly chodbou a po schodišti. Vzápětí se ozvalo silné bušení na dveře a hluboký mužský hlas vykřikl: „Jménem zákona, otevřete!“

Dříve než stihli dojít ke dveřím, do sálu vtrhl komisař s ozbrojeným doprovodem. Vojáci okamžitě obstoupili hosty, karabiny namířené na přítomné muže.

Rejdař Morrel se komisaři neohroženě postavil, ale ten mu řekl: „Nebráňte nám ve výkonu služby, pane Morreli. Víím, co mi chcete říct, že došlo k omylu... Prosím, připusťme, že skutečně k omylu dojít mohlo, ale nejdříve splním rozkaz a dovedu pana Dantèse na místo určení.“

Morrel nechápal. Mercedes se pověsila na krk otci Dantèsovi a ten se marně snažil syna chytit za ruku.

„Edmonde Dantèsi, zatýkám vás ve jménu zákona! Nebráňte se a poslechněte pokyny.“

Mercedes se zapotácela a Morrel ji stěží zachytil. Dantès přítomné uklidňoval: „Nebude trvat dlouho a vrátím se, přátelé. Vše se vysvětlí. Omyl se potvrdí, nejsem si vědom žádného přečinu. Zachovejte klid, počkejte, vrátím se zpátky a budeme se společně radovat... Mercedes, otče, pane Morreli, Danglarsi, Caderoussi, Fernande... Mám vás rád.“

Eskorta s Dantèsem odešla. Kroky vojáků se pomalu vzdalovaly od hotelu. Společnost ztichla. Vše se seběhlo tak rychle, nenadále, nečekaný blesk udeřil do spokojeného společenství lidí milujících Edmonda i Mercedes.

Stařec a Mercedes si padli do náruče. Stále slyšeli Edmondův hlas: Sbohem, vrátím se brzy, nemějte strach!

Hosté se shlukli do skupinek a dohadovali se o příčině Edmondova zatčení. Názory se různily.

Pan Morrel nezaváhal a okamžitě jel zjišťovat, proč byl Edmond zadržen.

„Já myslím,“ řekl Danglars, „že přivezl balíky zakázaného zboží.“

„Jako účetní byste o tom musel vědět,“ ozval se kdosi.

„Mýlíte se. Vím, že vezeme jistý druh nákladu, že jsme ho přijali v tom nebo v onom přístavu, nic víc a nic méně.“

Starý Dantès hlasitě vykřikl: „Včera mi říkal, že pro mě má bedničku tabáku a kávu!“

„Vidíte, to bude ono... Za naší nepřítomnosti provedli celníci důkladnou prohlídku Fa-raona a kápli na bedýnku.“

Pan Morrel se vracel a jeho tvář nevěstila nic dobrého. Mercedes se k němu vrhla s naléhavou otázkou: „Proč ho zatkli, pane Morreli, je přece nevinný! O jakou maličkost se jedná?“

„Obviňují ho, že je bonapartistickým agentem.“

Caderousse se přitočil k účetnímu Danglarsovi. Syčel mu do ucha, že ho oklamal a původně zamýšlený zlý žert se stal ortelem Edmondovi a že nechce vidět zemřít bolestí starce ani dívku. Všecko vypoví! Danglars mu sevřel rameno. Musí mlčet! Loď přistála na Elbě, kdyby našli nějaký dopis, budou považovat za viníky ty, co Edmondovi nadřžují. Jestli je nevinný, pustí ho na svobodu, a jestli ne, bude odsouzen a je zbytečné se kvůli spiklenci uvádět ve známost!

„Co bude s lodí, pane Morreli?“ řekl Danglars starostlivě. „Bez kapitána nevypluje.“

„Nedělejte si starosti, promluví s prokurátorem Villefortem. Ve Francii ještě stále máme spravedlnost, pokud se nemýlím. Věřím v Edmondovu nevinu! O politiku se nestaral, k čemu politika?“

„Prokurátor je zapřísáhlý rojalista! Smetl nejednoho člověka do vězení,“ pokračoval účetní.

Slova vyřčená Danglarsem Morrela zasáhla. Pracuje snad policie tak rychle?! Přišlo udání o zastávce na ostrově Elba?! Od koho? Kapitán neměl Edmonda na ostrov posílat a hodný mládenec mu neměl vyhovět! Ach, Bože, kde jsi byl v osudové chvíli rozhodnutí?

„I královský prokurátor může mít srdce,“ řekl Morrel. „Málokdo je bezcitný.“

Danglars ho však neuklidnil. „Neznám prokurátora, pane Morreli, který má srdce na pravém místě. A pan Villefort, jak se proslychá, je v Marseille jako zástupce nespokojen. Chce se vyšvihnout výš, snad až do Paříže. Proto chystá sňatek se slečnou Méranovou, dcerou markýze Mérana, jak je všeobecně známo.“

„A přece si myslím, že se s ním dohodnu.“

„Při vašem postavení dost možná, ale něco vám řeknu. Kdyby se byl Edmond svěřil s posláním od kapitána mně, zadržel bych ho. Řekl bych mu: ‚Nezahrávejte si s těmi nahore. Využijí vás, vyždímají a odhodí. Služba nadřízeným přináší trable.‘“

Starého Dantèse doprovázel domů rejdař Morrel. Mercedes odváděl Fernand a dva povedení hospodští bratři Danglars a Caderousse mířili do hospody. Ze slavnostní tabule si nechali do plátěných pytlíků naložit maso a ryby. Přece nenechají takové dobroty zkazit.

Cestou křečjiho cosi napadlo a obrátil se k účetnímu: „Co jsi udělal s tím dopisem?“

„Viděl jsi přece, celý jsem ho zmačkal, a dokonce snad i roztrhal, jestli si pamatuji... Co bych s ním nadělal? Nepsal jsem ho, nediktoval a svědkem jsem byl proti své vůli! Asi ho sebral Fernand!“ ohradil se Danglars.